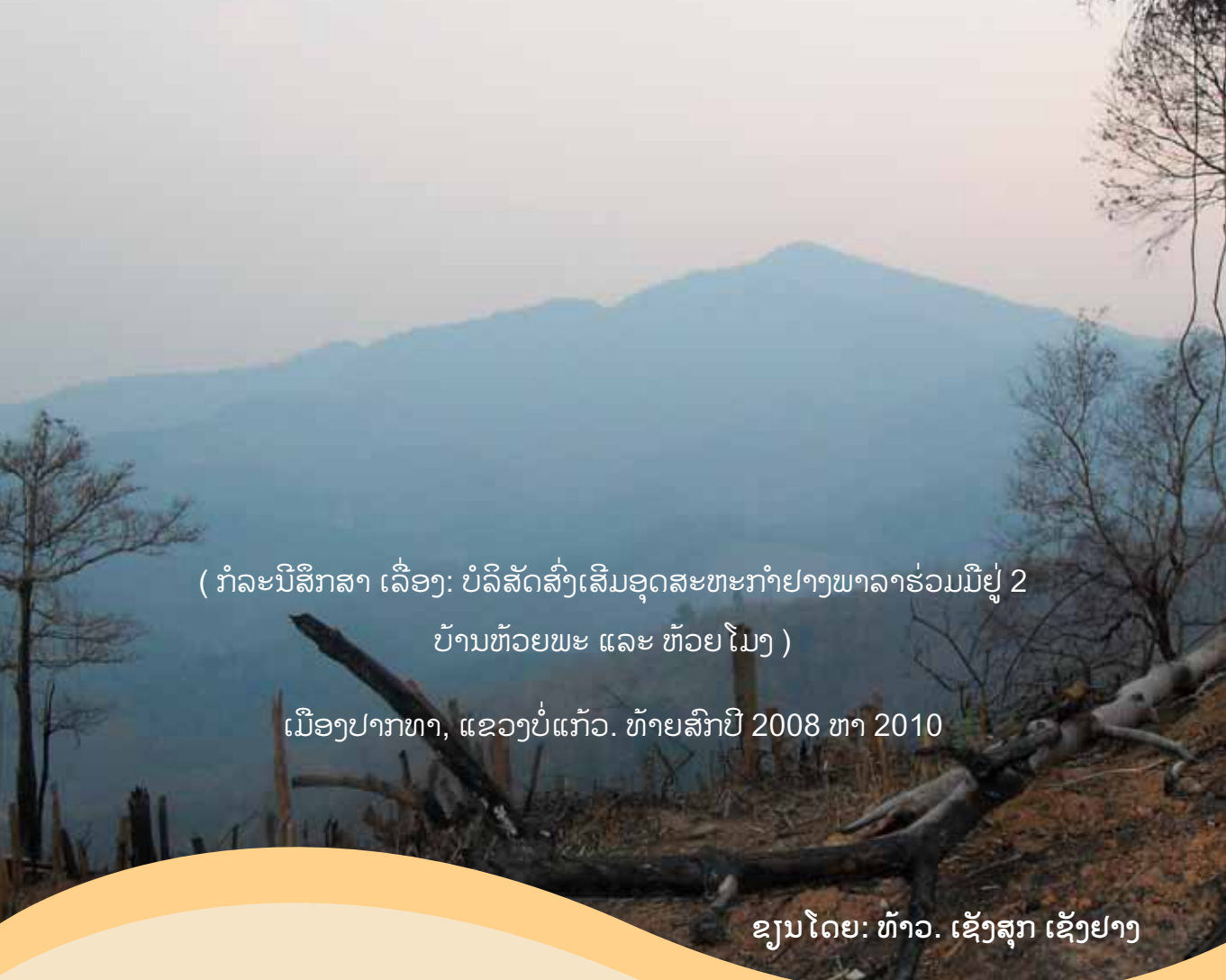


ການຮ່ວມມືທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ບໍ່ຍຸດຕິທຳໃນ ວຽກງານເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາ



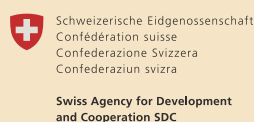
(ກໍລະນີສຶກສາ ເລື່ອງ: ບໍລິສັດສົ່ງເສີມອຸດສະຫະກຳຢາງພາລາຮ່ວມມືຢູ່ 2
ບ້ານຫ້ວຍພະ ແລະ ຫ້ວຍໂມງ)

ເມືອງປາກທາ, ແຂວງບໍ່ແກ້ວ. ທ້າຍສຶກສາ 2008 ຫາ 2010

ຂຽນໂດຍ: ທ້າວ. ເຊັງສຸກ ເຊັງຢາງ

ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາ
ກອນທຳມະຊາດ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຍືນຍົງໂດຍການສົ່ງ
ເສີມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ
ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ່ຮ່ວມງານ.

<http://www.rightslinklao.org>





ບ້ານ ໂພນສະຫວັນໃຕ້, ໜ່ວຍ 14, ເຮືອນເລກທີ 207
ເມືອງສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ
ໂທ: +856 (0)21 312519
ແຟກ: +856 (0)21 315841

ອົງການບ້ານຈຸດສຸມສາກົນ (VFI)

ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ (NLMA)

ສະໜັບສະໜູນທຶນໂດຍ: ອົງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການຮ່ວມມື
ແຫ່ງປະເທດສະວິດເຊີແລນ (SDC)

ບົດນຳ

ເພື່ອແນໃສ່ເປົ້າໝາຍລຶບລ້າງຄວາມທຸກຈົນ ແລະ ເພື່ອຈັດຫາວຽກເຮັດງານທຳຕິດພັນກັບການສ້າງລາຍຮັບຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃນທົ່ວປະເທດ, ພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ໄດ້ມີນະໂຍບາຍເປີດກວ້າງໃສ່ການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນທັນຈາກການສ້າງເສດຖະກິດຄອບຄົວແບບທຳມະຊາດເຂົ້າມາເປັນການສ້າງເສດຖະກິດອຸດສາຫະກຳທີ່ທັນສະໄໝ.

ໂດຍອີງຕາມນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນແຂວງແລະເມືອງກໍໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຊອກຫາວິທີ ແລະ ຊ່ອງທາງເລືອກໃໝ່. ເພື່ອຊີ້ນຳນຳພາປະຊາຊົນຢູ່ໃນຂົງເຂດຕົນໃຫ້ທັນປ່ຽນຈາກການຜະລິດກະສິກຳແບບດັ້ງເດີມມາເປັນການຜະລິດກະສິກຳທີ່ທັນສະໄໝ. ຊຶ່ງໃນນັ້ນ, ການສົ່ງເສີມປູກຢາງພາລາກໍແມ່ນໜຶ່ງໃນຈຳນວນອາຊີບຜະລິດກະສິກຳອຸດສາຫະກຳທີ່ເຫັນວ່າ ກຳລັງເປັນຂະບວນພັດພື້ນຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ.

ຄືດັ່ງຢູ່ທີ່ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ໃນໄລຍະ 10 ກວ່າປີຜ່ານມາ, ຊາວກະສິກອນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍໄດ້ ລິເລີ່ມສຸມເອົາການປູກຢາງພາລາເປັນກິດຈະກຳທີ່ສຳຄັນຕົ້ນຕໍ. ຊຶ່ງເຫັນໄດ້ຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນພື້ນທີ່ປູກຢາງພາລາ, ມາຮອດປັດຈຸບັນມີຫຼາຍກວ່າ 10 ພັນເຮັກຕາແລ້ວ.

ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ມີທັງນັກລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ກໍມີຄວາມສົນໃຈໄດ້ລົງທຶນໃສ່ການປູກຢາງພາລາຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ. ຊຶ່ງການລົງທຶນດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ແມ່ນມີຫຼາຍຮູບ, ຫຼາຍແບບ ແລະ ຫຼາຍວິທີທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ນັ້ນມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະກ້າວເພີ່ມຂຶ້ນ ສະນັ້ນຈຶ່ງເກີດມີບັນຫາຂໍ້ພິພາດ.

ບາງເຂດ, ບາງພື້ນທີ່ກໍເກີດມີບັນຫາຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ແລະ ບໍລິສັດລົງທຶນ, ຊຶ່ງມາຮອດປັດຈຸບັນກໍຍັງມີບາງບັນຫາທີ່ແກ້ໄຂບໍ່ທັນແລ້ວເທື່ອ. ແຕ່ກໍເກີດມີບັນຫາໃໝ່ແຊກຊ້ອນກັນມາ. ດັ່ງເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ກັບ ບ້ານຫ້ວຍພະ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍໂມງ, ເມືອງປາກທາ, ແຂວງບໍ່ແກ້ວ.

ຈຸດປະສົງຂອງບົດກໍລະນີສຶກສານີ້, ເພື່ອນຳສະເໜີກຽວກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຊາວບ້ານທີ່ເຮັດວຽກເປັນກຳມະກອນຢູ່ໃນສວນຢາງກັບບໍລິສັດຢາງພາລາ ຊຶ່ງຂໍ້ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວຍັງບໍ່ສາມາດທີ່ແກ້ໄຂໄດ້ໂດຍຊາວບ້ານໃຫ້ເຫດຜົນວ່າ ເຈົ້າບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຖືກກຳກັດສິດໃນການຜະລິດກະສິກຳ ສ່ວນວ່າ ບໍລິສັດພັດໃຫ້ເຫດຜົນວ່າ ຊາວບ້ານເຮັດວຽກບໍ່ມີປະສິດທິພາບ, ຄວາມສາມາດຕ່ຳເຮັດວຽກບໍ່ເຕັມເວລາ.

ສາລະບານ

ບົດນຳ.	1
ສາລະບານ.	2
ຄວາມເປັນມາ.	3
ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນ.	5
ການແກ້ໄຂບັນຫາ.	8
ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ.	11
ການວິເຄາະເຫດການສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ.	12
ສະຫລຸບ.	13
ຂໍ້ສະເໜີ.	14

1. ຄວາມເປັນມາ.

ບັນຫາຂີ້ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວໄດ້ເກີດຂຶ້ນຢູ່ ບ້ານຫ້ວຍພະ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍໂມງ ຫ່າງຈາກ ເທດສະບານ ແຂວງ ປະມານ 80 ກິໂລແມັດ. ທາງທິດໃຕ້ຊຶ່ງປະຊາຊົນ ທັງສອງບ້ານເປັນຊົນເຜົ່າກຶມພົນລະເມືອງ ທັງໝົດ 1.009 ຄົນ, ຍິງ 540 ຄົນ.

ຊາວບ້ານເຫຼົ່ານີ້, ຖືຮີດຄອງປະເພນີດັ້ງເດີມອາໄສການດຳລົງຊີວິດແບບທຳມະຊາດເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ຊຶ່ງການມາ ແລະ ມີເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມບໍ່ທັນສະດວກເຮັດໃຫ້ຂາດການຕິດຕໍ່ພົວພັນ, ຂາດຂໍ້ມູນສື່ສານ ກັບສັງຄົມພາຍນອກ.

ແຕ່ຕໍ່ມາລະບົບໂຄງລ່າງພື້ນຖານຖະໜົນທຶນທາງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ເຮັດໃຫ້ການຄົມມະນາຄົມ ສະດວກຂຶ້ນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ດ້ານເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳຢູ່ພື້ນທີ່ສອງໝູ່ ບ້ານນັ້ນກໍມີແນວໂນ້ມຂະຫຍາຍຕົວ, ເພາະວ່າ ດຶງດູດນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດໃນຂະແໜງການຢາງພາລາ.

ມີບໍລິສັດເຂົ້າມາເຜີຍແຜ່ຮູບແບບການລົງທຶນ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນຄວາມພ້ອມຂອງຊາວບ້ານທີ່ ສົນໃຈປູກຢາງພາລາ ໂດຍແມ່ນບໍລິສັດການລົງທຶນ ແລະ ສົ່ງເສີມອຸດສາຫະກຳຢາງພາລາຢູນນານ ຈຳກັດ ປະເທດຈີນ ແລະ ບໍລິສັດໄດ້ເລືອກເອົາສອງບ້ານດັ່ງກ່າວເປັນບ້ານເປົ້າໝາຍ ໃນຂະນະທີ່ອຳນາດ ການ ປົກຄອງທັງສອງບ້ານບາງທ່ານນັ້ນ, ກໍຍັງບໍ່ຮູ້ລາຍລະອຽດຂອງການລົງທຶນນັ້ນ ແລະ ເຂົາເຈົ້າຍັງບໍ່ເຂົ້າໃຈວ່າ ບໍລິສັດຈະເຮັດຫຍັງກັນແທ້.

ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານບາງທ່ານກໍຕັດສິນໃຈແທນປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານລົງລາຍເຊັນ ກັບວິຊາການຂອງ ບໍລິສັດໂດຍບໍ່ໄດ້ປຶກສາຫາລືກັນກັບຄະນະ ແລະ ຊາວບ້ານ, ຊາວບ້ານບາງຄອບຄົວກໍລົງ ລາຍເຊັນກັບບໍລິສັດ ໂດຍການຊີ້ນຳຂອງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ.

ບາງຄອບຄົວຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈລາຍອຽດ ແຕ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເຊັນເພາະວ່າ ຖືກຊີ້ນຳຈາກນາຍ ບ້ານ ສຳລັບຜູ້ທີ່ຂຽນບໍ່ໄດ້ອ່ານບໍ່ເປັນກໍແມ່ນນາຍບ້ານເປັນຜູ້ເຊັນແທນ ແລະ ເຂົາເຈົ້າກໍຍັງບໍ່ຮູ້ອີກວ່າ ບໍລິສັດຈະ ເອົາລາຍເຊັນໄປເຮັດຫຍັງ.

ຫລັງຈາກທີ່ຊາວບ້ານໄດ້ເຊັນຢັ້ງຢືນແລ້ວ, ບໍລິສັດກໍໄປຂໍອະນຸມັດຈາກພະແນກແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ຫລັງຈາກໄດ້ການອະນຸມັດຈາກພະແນກການດັ່ງກ່າວແລ້ວ, ບໍລິສັດຈຶ່ງຂໍການອະນຸມັດຈາກຂັ້ນ ແຂວງ. ຈາກນັ້ນ, ແຂວງຈຶ່ງອອກໃບອະນຸມັດ ເລກທີ 801/ຄລຮ.ບກ ລົງວັນທີ 6 ຕຸລາ 2008 ໃຫ້ບໍລິສັດນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນປູກຢາງພາລາໃນຮູບແບບການພັດທະນາຄົບວົງຈອນໃນເນື້ອທີ່ 1,003 ເຮັກຕາ.

ຫລັງຈາກທີ່ຂັ້ນຕອນອະນຸມັດສຳເລັດແລ້ວ, ບໍລິສັດຈຶ່ງລົງໄປວາງແຜນດຳເນີນງານກັບອຳນາດ ການປົກຄອງບ້ານ. ເພື່ອໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານໄປສົມທົບກັບລູກບ້ານ ແລະ ທັງສອງຝ່າຍມີການຕົກ ລົງເຫັນດີເອກະພາບກັນຕາມເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ.

ກ. ວ່າດ້ວຍພາລະບົດບາດ, ສິດໜ້າທີ່ລວມຂອງບໍລິສັດສົ່ງເສີມປູກຢາງພາລາມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ທາງບໍລິສັດມີໜ້າທີ່ໄດ້ຮັບສິດຕ່າງໆເປັນເອກະລາດ, ເຊັ່ນວ່າ:ກຳມະສິດໃນການລົງທຶນ, ສິດການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ສິດແບ່ງຜົນປະໂຫຍດ.
- ມີສິດໃນການຮັບເອົາຄົນງານທີ່ມີອາຍຸ 18 ຫາ 40 ປີ ເຂົ້າເຮັດວຽກກັບບໍລິສັດ.
- ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງບ້ານສ້າງໂຮງຮຽນ, ຈັດຫນ້າສະອາດກໍ່ສ້າງນໍ້າລືນ, ກໍ່ສ້າງສຸກສາລາປະຈຳບ້ານ ແລະ ດຶງໄຟຟ້າເຂົ້າບ້ານ.
- ພົວພັນປະສານງານເອກະສານ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆຈາກລັດ ຫຼື ຫ້ອງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ຮັບຜິດຊອບຈ່າຍເງິນເດືອນໃຫ້ຫົວໜ້າຄຸມງານແຕ່ລະບ້ານ 4000 ບາດຕໍ່ເດືອນ.
- ມີສິດນຳໃຊ້ພະນັກງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພະນັກງານວິຊາການຈົນບໍ່ເກີນ 10 % ຂອງຈຳນວນກຳມະກອນທັງໝົດ.
- ປະຕິບັດກົດໝາຍທຸກຂໍ້ ເສຍອາກອນລາຍໄດ້ເຂົ້າລັດ ແລະ ນັບຖືຮີດຄອງປະເພນີຂອງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ຂ. ພາລະບົດບາດ ສິດໜ້າທີ່ຂອງປະຊາຊົນມີດັ່ງນີ້:

ອຳນາດການປົກຄອງ ບ້ານຫ້ວຍພະ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍໂມງ ເປັນຕົວແທນໃຫ້ປະຊາຊົນ 2 ບ້ານໄດ້ເອກະພາບ ແລະ ຕົກລົງສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮ່ວມກັບບໍລິສັດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ສະໜອງເນື້ອທີ່ດິນລວມຂອງບ້ານໃຫ້ບໍລິສັດໂດຍແຕ່ລະຈຸດເຊື່ອມຕິດກັນໃນ1003 ເຮັກຕາ (ບ້ານຫ້ວຍພະ 500 ເຮັກຕາ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍໂມງ 500 ເຮັກຕາ).
- ປົກປັກຮັກສາສວນຢາງຕາມເນື້ອທີ່ແບ່ງປັນຈັດສັນເປັນຕອນລະ 3,33 ເຮັກຕາ ແບບຮັບເໝົາ ແລະ ປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບຂອງບໍລິສັດ.
- ມີສິດໃຊ້ບໍລິການເສັ້ນທາງລົດ, ໂຮງຮຽນ, ສຸກສາລາ, ນໍ້າສະອາດ ໄຟຟ້າ ແລະ ເຮືອນຢູ່ ທີ່ບໍລິສັດກໍ່ສ້າງໃຫ້.
- ໃນ 3 ປີທຳອິດຊາວບ້ານສາມາດປູກພືດເສດຖະກິດສັບຫວ່າງປະສົມກັບສວນຢາງ.
- ຊາວບ້ານປະຕິບັດພັນທະການເສຍອາກອນເຂົ້າລັດຂອງໃຜລາວ.
- ລູກຫຼານຂອງປະຊາຊົນມີສິດໄດ້ຮັບສືບທອດຕຳແໜ່ງງານ ແລະ ເງິນເດືອນຂອງພໍ່ແມ່ຕາມສັນຍາຂອງວຽກງານ

2 ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນ.

ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນກໍຄື ບໍລິສັດມີບັນຫາກັບຊາວບ້ານ. ເລື່ອງຄ່າຊົດເຊີຍທີ່ດິນຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ການຈ່າຍເງິນບໍ່ເປັນປົກກະຕິ ແລະ ບໍ່ເປັນໄປຕາມທີ່ໄດ້ສັນຍາກັບຊາວບ້ານ, ມີບັນຫາກ່ຽວກັບການເບີກຈ່າຍຄ່າແຮງງານໃຫ້ກຳມະກອນທີ່ມາເຮັດວຽກກັບບໍລິສັດ ຈົນເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານຈຳນວນໜຶ່ງບໍ່ຍອມເຮັດວຽກກັບບໍລິສັດ.

ຫລັງຈາກບໍລິສັດກັບອຳນາດການປົກຄອງບ້ານຕົກລົງກັນແລ້ວ, ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານຈຶ່ງເຫັນດີເອົາດິນທຳກິນຂອງຊາວບ້ານມອບໂອນໃຫ້ບໍລິສັດ. ເພື່ອປູກຢາງພາລາແລ້ວໃຫ້ຊາວບ້ານໄປບຸກເບີກເອົາທີ່ດິນທຳກິນໃໝ່ໂດຍ ຊຶ່ງບໍລິສັດຈະຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍໃຫ້ຊາວບ້ານ, ແຕ່ບັນຫາກໍມີຢູ່ວ່າ ການຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍບໍ່ທົ່ວເຖິງ. ບາງຄອບຄົວກໍໄດ້ຮັບຄ່າຊົດເຊີຍ, ແຕ່ບາງຄອບຄົວກໍຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຊົດເຊີຍເທື່ອ.

ກໍລະນີທີ່ເຫັນຈະແຈ້ງຄື: ເນື້ອທີ່ຕອນໜຶ່ງທີ່ຂຶ້ນກຳມະສິດຂອງທ້າວຄຳແສນ ຮອງນາຍບ້ານ ຫ້ວຍໂມງ ເຊິ່ງຜ່ານມາບໍລິສັດໂຄລາວຟາມເຄີຍສົ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວປູກໝາກເຍົາໄດ້ 1,5 ເຮັກຕາ ແຕ່ຫຼັງຈາກທີ່ບໍລິສັດຢາງພາລາເຂົ້າມາ, ວິຊາການກໍສັ່ງກຳມະກອນໄປຖາງຕົ້ນໝາກເຍົາດັ່ງກ່າວຖິ້ມໝົດ.

ຕໍ່ກັບການແກ້ໄຂບັນຫານີ້ວິຊາການບໍລິສັດໄດ້ຍືນຍັນວ່າ: ຈະຊົດເຊີຍຄ່າແຮງງານໃຫ້ແກ່ທ້າວຄຳແສນ ສຳລັບການຖາງເນື້ອທີ່ປູກໝາກເຍົາທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງໃນຈຳນວນ 1,000,000 ກີບ. ແຕ່ມາເຖິງປັດຈຸບັນ ຄອບຄົວຜູ້ກ່ຽວຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ.

ທ້າວ ຄຳແສນ ເປັນຫົວໜ້າໜ່ວຍງານເຮັດວຽກກັບບໍລິສັດມາໄດ້ເປັນເວລາ 11 ເດືອນນັ້ນໄດ້ຮັບເງິນເດືອນພຽງແຕ່ 12,000 ບາດ ເທົ່າກັບ 3 ເດືອນ. ເພາະວ່າ ຕາມການຕົກລົງກັບບໍລິສັດ ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງແມ່ນໄດ້ຄ່າຈ້າງມູນຄ່າ 4,000 ບາດ/ເດືອນ (ປະມານ 1,000,000 ກີບ), ແຕ່ ບໍລິສັດພັດອ້າງວ່າ ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງນຳພາກຳມະກອນເຮັດວຽກ 20 ຄົນຂຶ້ນໄປ ຈຶ່ງຈະຄິດເງິນເດືອນເຕັມອັດຕາໃຫ້. ໃນຂະນະທີ່ສັນຍາກໍບໍ່ໄດ້ ລະບຸໄວ້ວ່າ ຜູ້ທີ່ເປັນຫົວໜ້າກຸ່ມຈະຕ້ອງນຳພາກຳມະກອນ 20 ຄົນຂຶ້ນໄປ, ຊຶ່ງມີແຕ່ລະບຸໄວ້ວ່າ ຜູ້ທີ່ເປັນຫົວໜ້າໜ່ວຍງານ ຈະໄດ້ຮັບເງິນເດືອນ 4,000 ບາດ/ເດືອນ (ປະມານ 1,000,000 ກີບ).

ສຳລັບການຈ່າຍເງິນຄ່າຖາງເນື້ອທີ່ສວນໃນເບື້ອງຕົ້ນ ວິຊາການບໍລິສັດໄດ້ຈ່າຍເປັນແບບການໝອບເໝົາເປັນເຮັກຕາ. ອັດຕາປ່າແກ່ 700.000 ກີບ/ເຮັກຕາ, ປ່າເລົ່າອ່ອນ 500.000 ກີບ/ເຮັກຕາ ວິທີການນີ້ກໍຄືຢູ່ຍ້ອນວ່າ ຊາວບ້ານສາດມາດຮັບເງິນກ່ອນການເຮັດວຽກ ຫຼື ເຮັກວຽກສຳເລັດສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງກໍເບີກຈ່າຍໄດ້ເລີຍ, ແຕ່ບາງຄົນທີ່ເຮັດໄດ້ຫລາຍພັດບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນເຕັມໃນຂະນະທີ່ບາງຄົນກໍຮັບເງິນໄປແລ້ວ ພັດບໍ່ມາເຮັດວຽກໃຫ້ບໍລິສັດ.

ໃນການບຸກເບີກເນື້ອທີ່ປູກຢາງໃຫ້ 1,003 ເຮັກຕາ. ຈະໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນ 1 ປີ ແຕ່ແຮງງານກຳມະກອນພາຍໃນ 2 ບ້ານດັ່ງກ່າວບໍ່ພຽງພໍສະນັ້ນ. ບໍລິສັດຈຶ່ງເອົາແຮງງານບ້ານອື່ນຈຳນວນປະມານ 200 ຫາ 250 ຕໍ່ວັນ ເປັນເວລາ 6 ເດືອນ.

ແຕ່ຍ້ອນການຈົດບັນທຶກ. ການມາເຮັດວຽກຂອງກຳມະກອນບໍ່ລະອຽດ, ຈຶ່ງເກີດມີບັນຫາການເບີກຈ່າຍເງິນໃຫ້ຄົນງານພາຍໃນບ້ານເພາະວ່າ ບໍລິສັດບໍ່ຍອມຮັບຂໍ້ມູນເພື່ອຈ່າຍເງິນຄ່າແຮງງານ.

ແຕ່ປະຕິບັດມາໄລຍະ 2-3 ເດືອນກໍເກີດມີບັນຫາການເບີກຈ່າຍ. ຍ້ອນວ່າບາງຄົນເຮັດວຽກຫຼາຍແຕ່ໄດ້ເງິນໜ້ອຍ, ບາງຄົນພັດເຮັດວຽກ ໜ້ອຍແຕ່ໄດ້ເງິນຫຼາຍ ຍ້ອນວ່າ ການວັດແທກເນື້ອທີ່ມີ

ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ບໍ່ລະອຽດ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງປ່ຽນເປັນການຈ້າງແບບເປັນລາຍວັນ 20.000 ກີບຕໍ່ມື້. ຈາກແຕ່ກ່ອນຈ້າງແບບມອບເໝົາເປັນເຮັດຕາ, ແຕ່ການຈ່າຍເປັນລາຍວັນກໍຍັງມີບັນຫາອີກເຊັ່ນເຄີຍ. ເພາະ ບໍລິສັດອ້າງວ່າ ຊາວບ້ານເຮັດວຽກບໍ່ເຕັມເວລາ ແລະ ບໍລິສັດອ້າງວ່າ ໝົດເງິນຫລາຍແລ້ວ ແລະ ຊາວບ້ານຈຳນວນນຶ່ງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງ.

ແຕ່ບໍລິສັດບໍ່ໄດ້ຊີ້ແຈງວ່າ ເມື່ອໄດ້ຈະຈ່າຍເງິນທີ່ຍັງຄ້າຈ່າຍໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທີ່ເຮັດວຽກແບບມອບເໝົາ. ບັດຈຸບັນຊາວບ້ານຍັງທວງຖາມເງິນທີ່ບໍລິສັດຍັງບໍ່ທັນຊໍາລະ, ແຕ່ບໍລິສັດພະຍາມຫລີກລ້ຽງທີ່ຈະເວົ້າເຖິງເລື່ອງນີ້ອີກ.

ວິຊາການບໍລິສັດໄດ້ໃຫ້ເຫດຜົນຕື່ມອີກວ່າ: ການເຮັດວຽກງານຢູ່ 2 ບ້ານດັ່ງກ່າວນີ້, ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍ ແລະ ການປະຕິບັດວຽກງານຢູ່ພື້ນທີ່ສວນຢາງພາລາ, ຫົວໜ້າຄຸມງານແຕ່ລະໜ່ວຍງານຕິດຕາມຊູກຍູ້ການເຮັດວຽກຕົວຈິງຂອງກຳມະກອນບໍ່ທົ່ວເຖິງ, ຂໍ້ມູນບໍ່ກົງກັບຕົວຈິງ ແລະ ຜິດດ່ຽງເກີນກັບຕົວຈິງ.

ສ່ວນຊາວ ບ້ານຫ້ວຍພະ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍໂມງ ຈຳນວນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ: ວິຊາການບໍລິສັດໄດ້ວາງແຜນວຽກຫຼາຍເກີນໄປ, ກຳນົດໜ້າວຽກຫຼາຍມາດຖານໂພດ.

ບັນຫາໜຶ່ງອີກຄືໃນຂອບເຂດເນື້ອທີ່ນາທີ່ນອນຢູ່ໃນບໍລິເວນສວນຢາງພາລາຖືກບໍລິສັດບຸກລູກເປັນເນື້ອທີ່ສວນຢາງຊຶ່ງໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງເນື້ອທີ່ນາຫາແຖວປູກຢາງພາລາ ແມ່ນຕໍ່າກວ່າ 20 ແມັດບັນຫານີ້, ຊາວນາບໍ່ມີຄວາມສາມາດຕໍ່ລອງກັບວິຊາການຂອງບໍລິສັດເລີຍ.

ຕາມສັນຍາວ່າ ດ້ວຍຂອບເຂດການຮ່ວມມືຄະນະອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ວິຊາການບໍລິສັດໄດ້ລົງກວດກາ ແລະ ຈັດແບ່ງເນື້ອທີ່ສວນຢາງພາລາໃນທ້າຍເດືອນ 2 ປີ 2010.

ໃນການສຳຫຼວດກວດກາເຫັນວ່າສາມາດບັນລຸ 420 ກວ່າເຮັກຕາ (ປະເມີນຕາມຈຳນວນຕົ້ນຢາງ 500 ຕົ້ນ/ເຮັກຕາ), ແລະ ໄດ້ຈັດແບ່ງເປັນຕອນສຳເລັດ, ເຊິ່ງ ແຕ່ລະຕອນມີ 3,3 ເຮັກຕາ ໃນນັ້ນບ້ານຫ້ວຍໂມງ ມີ 48 ຕອນຕ້ອງບັນຈຸຕຳແໜ່ງ 48 ຕຳແໜ່ງງານແລະບ້ານຫ້ວຍພະມີ 70 ຕອນ ຕ້ອງບັນຈຸ 70 ຕຳແໜ່ງ ຄົວເຮືອນ (ກຳນົດເງິນເດືອນ 600,000 ກີບ/ເດືອນ/ຕຳແໜ່ງງານ ຫຼື ຄົວເຮືອນ).

ແຕ່ຊາວ ບ້ານຫ້ວຍໂມງ ຍັງມີ 93 ຕຳແໜ່ງຄົວເຮືອນ, ບ້ານຫ້ວຍພະ ມີ 20 ຄົວເຮືອນທີ່ບໍ່ທັນມີຕຳແໜ່ງໃນນັ້ນ, ຍັງມີຊາວບ້ານຈຳນວນໜຶ່ງປະຕິເສດບໍ່ຍອມເຂົ້າຮ່ວມຮັບວຽກສວນຢາງຂອງບໍລິສັດ, ຍ້ອນເຂົາເຈົ້າຍືນຍັນວ່າບໍ່ມີຄວາມສາມາດປະຕິບັດໄດ້, ເພາະເນື້ອທີ່ດັ່ງກ່າວຫຼາຍໂພດ.



3. ການແກ້ໄຂບັນຫາ.

ຕໍ່ກັບບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ຂັ້ນບ້ານກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຮ່ວມກັບບໍລິສັດສິ່ງເສີມອຸດສາຫະກຳຢ່າງພາລາ ແລະ ການລົງທຶນຢູ່ 2 ບ້ານຄື:ບ້ານຫ້ວຍພະ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍໂມງ ເມືອງປາກທາແຂວງບໍ່ແກ້ວ ເລີ່ມແຕ່ ປີ2008 ເຖິງປັດຈຸບັນເມື່ອວັນທີ 13/2/2010 ນີ້ບັນດາພະແນກການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຄື: ຮອງຫົວໜ້າພະແນກກະສິກຳປ່າໄມ້ແຂວງ, ໜ່ວຍງານຈາກແຜນການການລົງທຶນແຂວງບໍ່ແກ້ວພ້ອມດ້ວຍຄະນະກຳໄດ້ລົງໄປຢ້ຽມຢາມຕິດຕາມຊຸກຍູ້ກິດຈະກຳ, ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ຕົກລົງກັນກັບອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ 2 ບ້ານດັ່ງກ່າວຄື:

- ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ 2 ບ້ານຕ້ອງປຶກສາຫາລືກັບຊາວບ້ານເພື່ອວາງແຜນແບ່ງງານພາຍ ໃນແຕ່ລະຄອບຄົວ ແລະ ແຜນປູກພືດເສດຖະກິດປະສົມປະສານກັບສວນຢາງໃຫ້ເໝາະກັບສັນຍາທີ່ໄດ້ລົງລາຍເຊັນກັບບໍລິສັດໃນເບື້ອງຕົ້ນວ່າ ດ້ວຍຂອບເຂດການລົງທຶນ ແລະ ການຮ່ວມມື.
- ໜ່ວຍງານແຜນການ ການລົງທຶນ ແລະ ຄະນະປະສານງານຂັ້ນເມືອງ ຈະນຳເອົາບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເກີດ ຂຶ້ນນີ້ໄປຄົ້ນຄວ້າປຶກສາຫາລືກັບບໍລິສັດແລ້ວລົງມາແກ້ໄຂພາຍຫຼັງສຳລັບບັນຫາເນື້ອທີ່ນາ ທີ່ຕິດກັບສວນຢາງພາລາຈະມີທີມງານວິຊາການຈາກຫ້ອງການກະສິກຳປ່າໄມ້ລົງມາກວດກາ ແລະ ກຳນົດໂດຍກົງ.
- ຢູ່ໃນກົດໝາຍມາດຕາ 74 ວ່າດ້ວຍການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນປ່າໄມ້ວ່າ ດ້ວຍການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ເພື່ອຟື້ນຟູປູກປ່າຕົ້ນໄມ້ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃຫ້ດຳເນີນໃນເຂດປ່າຊຸດໂຊມທີ່ບໍ່ສາມາດຟື້ນຟູຄືນເອງໄດ້, ບໍລິສັດສຳປະທານປະຕິບັດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:
 1. ຕ້ອງສຶກສາຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ດິນ ພ້າອາກາດຄວາມຊຸ່ມປະລິມານນ້ຳຝົນແຫຼ່ງນ້ຳຫ້ວຍຮ່ອງ ແລະ ແຮງງານຊຸມຊົນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ອື່ນໆ.
 2. ສ້າງບົດວິພາກເສດຖະກິດເຕັກນິກທີ່ໄດ້ຮັບຮອງກວດກາລະອຽດຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ຫ້ອງການພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
 3. ຕ້ອງສ້າງບົດລາຍງານຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດສັງຄົມພ້ອມດ້ວຍມາດຕະການແກ້ໄຂທີ່ເໝາະສົມທີ່ຍັງຢືນຮັບຮອງຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດ້ວຍ.
 4. ຕ້ອງສ້າງແຜນດຳເນີນງານໂດຍເລັ່ງໃສ່ການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນສິ່ງແວດລ້ອມການບຸກເບີກເນື້ອທີ່ ແລະ ການພັດທະນາບ້ານ, ການສົ່ງເສີມປະຊາຊົນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຜະລິດລວມທາງການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ວຍ.
 5. ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ຊາວບ້ານໄດ້ປະຊຸມກັບອຳນາດການປົກຄອງເມືອງກ່ຽວກັບບັນຫາການທີ່ບໍລິສັດບໍ່ໄດ້ຕອບສະໜອງຕາມທີ່ໄດ້ສັນຍາກັນ. ຈາກນັ້ນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ເມືອງຈຶ່ງໄປເຈລະຈາກັບບໍລິສັດກ່ຽວກັບການເອົາໄຟຟ້າເຂົ້າບ້ານ. ແລ້ວໃນຕົ້ນປີ 2010 ບໍລິສັດຈຶ່ງຕົກລົງເອົາໄຟຟ້າເຂົ້າບ້ານຫ້ວຍພະ. ສ່ວນວ່າ ບ້ານ

ຫ້ວຍໂມງນັ້ນບໍລິສັດຈະເອົາໄຟ້ຟ້າເຂົ້າໃນໃນປີ 2011 ເຫດຜົນກໍອາດເປັນຍ້ອນວ່າ ບໍລິສັດຕ້ອງການຈະໃຫ້ຊາວບ້ານບຸກເບີກເນື້ອທີ່ປູກຢາງພາລາຕີ່ມອີກ 50 ເຮັກຕາ.

- ສ່ວນວ່າ ລະບົບໂຄງລ່າງພື້ນຖານອື່ນໆບໍ່ວ່າ ຈະເປັນການບຸກເບີກຖະໜົນ, ການສ້າງສຸກສາລາ, ໂຮງຮຽນ ແລະ ລະບົບນໍ້າລິນນັ້ນ, ບໍລິສັດຍັງບໍ່ທັນໄດ້ລົງມືເຮັດເທື່ອ. ເຖິງວ່າ ຊາວບ້ານຈະຫ້ວງຕິງບໍລິສັດກໍຍັງບໍ່ທັນສະແດງຄວາມຮັບຜິດຊອບຫຍັງ.
- ບໍລິສັດເອງກໍຍັງບໍ່ໄດ້ຈ່າຍເງິນເດືອນທີ່ເຫລືອໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ .



4. ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ.

ວິຖີການດໍາລົງຊີວິດຂອງຊາວບ້ານມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ການດໍາລົງຊີວິດຂອງຊາວບ້ານພົບ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ປະສົບກັບບັນຫາ.

- ຊາວບ້ານບໍ່ສາມາດປູກພືດໃສ່ເຂດສວນຢາງພາລາເມື່ອຂາດເນື້ອທີ່ທໍາການຜະລິດ, ເຂົາເຈົ້າຈຶ່ງຂາດ



ສະບຽງອາຫານ.

- ຊາວບ້ານບໍ່ມີເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດ, ເພາະວ່າ ເນື້ອທີ່ສ່ວນຫລາຍແມ່ນຖືກສຳປະທານປູກຢາງພາລາ ແລະ ຍັງເປັນການຈຳກັດເນື້ອທີ່ລ້ຽງສັດຂອງພວກເຂົາ. ສະນັ້ນ ພວກເຂົາ ຈຶ່ງຫັນໄປຖາງໄຮ່ເຂດ ປ່າໄມ້ຫວງຫ້າມ, ປ່າໄມ້ເຂດແຫຼ່ງນ້ຳ, ຍອດຫ້ວຍ ແລະ ບາງຄັ້ງກໍໄປບູກເບີກເອົາເນື້ອທີ່ດິນທຳການຜະລິດຂອງບ້ານອ້ອມຂ້າງ.
- ເນື້ອທີ່ປ່າຈະຫລຸດລົງ, ເພາະວ່າ ມີການບູກເບີກເນື້ອທີ່ດິນປູກຢາງພາລາ. ຖ້າວ່າ ບໍ່ມີມາດຕະການປ້ອງກັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໃນຕໍ່ໜ້າ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ຫລັງຈາກທີ່ບໍລິສັດເອົາໄຟຟ້າເຂົ້າບ້ານ ແລ້ວ ບໍລິສັດຕ້ອງການເນື້ອທີ່ປູກຢາງພາລາອີກ 50 ເຮັກຕາ.
- ຊາວບ້ານບໍ່ມີທາງເລືອກອື່ນ. ນອກຈາກຈະເປັນກຳມະກອນຢູ່ໃນເຂດສວນຢາງແລ້ວ, ວິຖີການດຳລົງຊີວິດແບບກຸ້ມຕົນເອງຈະສູນຫາຍໄປໃນທີ່ສຸດ.

5. ການວິເຄາະເຫດການສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ.

- ເມື່ອເບິ່ງສະພາບຕົວຈິງ ແລະ ເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນແລ້ວກໍເຫັນວ່າ ມີຫຼາຍສາຍເຫດທີ່ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຫລາຍປັດໄຈ.
- ບໍລິສັດ ຍັງບໍ່ໄດ້ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈກັບຊາວບ້ານຢ່າງລະອຽດ ໂດຍສະເພາະສັນຍາການເຮັດວຽກ ແລະ ການຈ່າຍຄ່າທົດແທນ, ເພາະວ່າ ບໍລິສັດພຽງແຕ່ໃຫ້ຄະນະບ້ານເປັນຜູ້ໄປຕົກລົງ ແລະ ເຈລະຈາກັບ



ຊາວບ້ານເທົ່ານັ້ນ.

- ຊາວບ້ານ ສ່ວນໃຫຍ່ຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການເຮັດສັນຍາກັບບໍລິສັດສຳປະທານບໍ່ວ່າ ຈະເປັນການຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍ ແລະ ການເຮັດສັນຍາການຈ້າງງານ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ລະດັບການສຶກສາຂອງພວກເຂົາມີຄວາມຈຳກັດ ແລະ ບໍ່ມີໜ່ວຍງານໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນເຂົາເຈົ້າ.
- ບໍ່ມີໜ່ວຍງານໄດ້ເຂົ້າມາໄກ່ເກ່ຍໃຫ້ຊາວບ້ານ ເຂົ້າໃນກໍລະນີທີ່ມີຊາວບ້ານບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຊົດເຊີຍ, ຫລັງຈາກທີ່ດິນທຳກິນຂອງພວກເຂົາຖືກໂອນໃຫ້ບໍລິສັດ.
- ສ່ວນການອອກແຮງງານຂອງຊາວບ້ານຫົວໜ້າກຸ່ມ ຫຼື ຫົວໜ້າຄູ່ມືງານແຕ່ລະກຸ່ມຈະບັນທຶກບັນຊີແຮງງານຈຳນວນສະມາຊິກຂອງຕົນໃຫ້ໄດ້ແລ້ວສະຫຼຸບບັນຊີແຮງງານ ແລະ ໜ້າວຽກ, ລວມທັງການໃຊ້ຈ່າຍຄ່າແຮງງານເປັນລາຍວັນ, ລາຍເດືອນຢ່າງລະອຽດໄວ້ເປັນຫຼັກຖານພະຍານຢັ້ງຢືນເພື່ອໃຊ້ໃນການທວງເງິນ ຄ່າແຮງງານກັບບໍລິສັດ.
- ສຳລັບການເຮັດວຽກຕົວຈິງຢູ່ພື້ນທີ່ສວນຢ່າງພາລາຄວນຈະເພີ່ມຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ພາລະໜ້າທີ່ຂອງຕົນຕາມສັນຍາວ່າ ດ້ວຍການຮ່ວມມືກັບບໍລິສັດ, ເພາະເນື້ອທີ່ສ່ວນຫຼາຍໄດ້ໂອນໃຫ້ບໍລິສັດແລ້ວ ແລະ ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດກໍບໍ່ວ່າຫຼຸດລົງຫຼາຍ.
- ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນສ່ວນໃຫຍ່ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ສ່ວນຫລາຍແມ່ນເກີດມາຈາກການຕົກລົງກັນບໍ່ຈະແຈ້ງລະຫວ່າງຊາວບ້ານກັບບໍລິສັດ ແລະ ບາງຄັ້ງ ບໍລິສັດກໍ່ສວຍໃຊ້ຊ່ອງຫວ່າງຂອງກົດໝາຍ.
- ສະນັ້ນ, ພາກສ່ວນຊາວບ້ານທີ່ບໍ່ສາມາດເຮັດວຽກກັບບໍລິສັດຈະທຳມະຫາກິນແບບທຳມະຊາດຄື ຜ່ານມານັ້ນອາດຈະຢູ່ໃນສະພາບທຸກຍາກ ແລະ ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ເຂດປ່າຊົມໃຊ້ ຫຼື ເນື້ອທີ່ລ້ຽງສັດອາດຈະຖືກທຳລາຍຕື່ມ.



6. ສະຫຼຸບ.

- ບັນຫາການສຳປະທານທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ເຂດ ບ້ານຫ້ວຍພະ ແລະ ຫ້ວຍໂມງ ເມືອງປາກທາ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ລະຫວ່າງຊາວບ້ານກັບ ບໍລິສັດສຳປະທານກໍບໍ່ຕ່າງຫຍັງກັບບັນຫາການສຳປະທານທີ່ດິນຢູ່ເຂດອື່ນໆ.
- ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນນັ້ນ, ບັນຫາກໍຄື ການສຳປະທານທີ່ດິນທີ່ໄປກວມເອົາທີ່ດິນທຳກິນຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຊົດເຊີຍສຳລັບທີ່ດິນທີ່ເສຍໄປ.
- ການວ່າຈ້າງຊາວບ້ານມາເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດກໍມີບັນຫາ, ບໍລິສັດບໍ່ຈ່າຍຄ່າຈ້າງເຕັມ ໂດຍອ້າງວ່າ ຊາວບ້ານບໍ່ເຮັດວຽກເຕັມເວລາ.
- ເມື່ອທີ່ດິນສຳປະທານໄປກວມເອົາດິນຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານກໍບໍ່ມີທີ່ດິນທຳກິນແລ້ວທາງອອກກໍຄືພວກເຂົາໄປບຸກເບີກພື້ນທີ່ໃໝ່.
- ໜ່ວຍງານທີ່ແກ້ໄຂບັນຫານັ້ນ, ບໍ່ຄ່ອຍຈະໄດ້ຮັບການຕອບສະໜອງເທົ່າທີ່ຄວນ. ເພາະວ່າການທີ່ບໍລິສັດເອົາໄຟຟ້າເຂົ້າບ້ານຫ້ວຍພະ ບໍ່ຖືວ່າ ເປັນການຕອບສະໜອງ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມມັນເປັນການແລກປ່ຽນກັບທີ່ດິນອີກ 50 ເຮັກຕາ.
- ສ່ວນວ່າ ບໍລິສັດເຄີຍສັນຍາວ່າ ຈະສ້າງໂຮງໝໍ, ໂຮງຮຽນ ລະບົບນໍ້າລືນ ທີ່ບໍລິສັດຈະສ້າງໃຫ້ບ້ານນັ້ນ ຈົນປານນີ້ກໍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດຳເນີນການຫຍັງໝົດ.
- ແລະ ບໍ່ຮູ້ວ່າ ໃນຕໍ່ໜ້າບັນຫາດັ່ງກ່າວຈະໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ຫລື ບໍ່. ຖ້າວ່າ ບໍ່ມີໜ່ວຍງານທີ່ອື່ນເຂົ້າມາໄກ່ເກ່ຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ.

7. ຂໍ້ສະເໜີ.

- ກ່ອນຈະໃຫ້ການສຳປະທານທີ່ດິນ ຈະຕ້ອງມີການສຳຫລວດກ່ອນ ແລະ ໜ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈະຕ້ອງເອົາໃຈຕິດຕາມຢ່າງໃກ້ຊິດວ່າ ບໍລິສັດສຳປະທານນັ້ນ, ດຳເນີນການຕາມລະບຽບຫລັກການ, ສຳປະທານທີ່ດິນ ຫລື ບໍ່.
- ຄວນຈະມີຄົນກາງມາໄກ່ເກ່ຍກໍລະນີ ທີ່ບໍລິສັດສຳປະທານບໍ່ຈ່າຍຄ່າເວນຄືນທີ່ດິນໃຫ້ຊາວບ້ານ.
- ການນຳໃຊ້ແຮງງານຊາວບ້ານຢູ່ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງມີການເຊັນກັນເປັນລາຍລັກອັກສອນເພາະວ່າທີ່ຜ່ານມາຊາວບ້ານບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນແຕ່ເບື້ອງຕົ້ນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ.

ເອກະສານອ້າງອີງ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ສຳພາດ:

- ບົດວິພາກເສດຖະກິດຂອງບໍລິສັດ ລົງວັນທີ 6 ເດືອນ 10 ປີ 2008
- ເອກະສານສັນຍາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະຫວ່າງ 2 ຝ່າຍ ລົງວັນທີ 20 ເດືອນ 11 ປີ 2008
- ຊາວບ້ານຫ້ວຍພະ ແລະ ຊາວບ້ານຫ້ວຍໂມງ.



ໂຄງການເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ

ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຍືນຍົງ ໂດຍການສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ່ຮ່ວມງານ.

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ

ເພື່ອສົ່ງເສີມທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ມີຄວາມຮັບຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປຶກສາ ຫາລືກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ ກ່ຽວກັບສິດໃນການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.

ໂຄງການດຳເນີນງານໂດຍອີງຕາມຫຼັກການດັ່ງຕໍ່ລົງໄປນີ້

- ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຄົນລາວ
- ການຍອມຮັບຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ກ່ຽວກັບປະເດັນທີ່ດິນ
- ການຍອມຮັບຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍຄວາມເປັນຊົນຊາດຊົນເຜົ່າ ແລະ ປະເພນີ ວັດທະນະທຳທ້ອງຖິ່ນ
- ຄວາມເປັນກາງ
- ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຢ່າງເປີດກວ້າງ
- ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ
- ການມີສ່ວນຮ່ວມ

ໂຄງການເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ
ອົງການບ້ານຈຸດສຸມສາກົນ
ຕູ້ ປ.ນ. 4697
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ
+856 (0)21 312519

ອີ່ແມວ: info@rightslinklao.org
www.rightslinklao.org